

Frank en Stijn

Over het boek

Auteur: Reine De Pelseneer

Illustrator: Richard Verschraagen

Uitgeverij: De Eenhoorn

Jaar van uitgave: 2020

Over de makers

Reine De Pelseneer werkt halftijds als redactiemedewerker en is daarnaast schrijver van kinderboeken, verhalen voor eerste lezers, poëzie voor kinderen en voor volwassenen... Sinds 2005 publiceerde ze drie dichtbundels voor volwassenen en een tiental kinderboeken. Op haar blog Vol van zinnen post ze stukjes over boeken, schrijven, tekst en taal.

Richard Verschraagen werkte jarenlang in het basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs, maar is nu full-time illustrator. Hij illustreerde verschillende prentenboeken, boeken voor eerste lezers, moppenboeken en boeken voor estafette lezen. Hij geeft ook workshops op scholen, met onderwerpen als "emotie & beweging in tekeningen" en "modeltekenen".

1. VERHAAL

1.1 Fantasie

Het verhaal speelt zich af in een herkenbare setting, maar met een vleugje magie en fantasie.

- Welke elementen zijn realistisch en verwijzen naar ons dagelijkse leven? (school, beroepen van de ouders, de gewone personages (buurvrouwen, klasgenootjes, leraren...))
- Welke elementen zijn eerder fantasievol / magisch (levensstijl van de familie Weemoed, toverdrankjes, scheetjesballon)
- Lezen de juryleden liefst realistische of fantasievolle boeken?
- Wat vonden ze van deze mengeling van realisme en fantasie? Hebben ze liefst duidelijk het één of het ander, of is zo'n mengeling juist leuk om te lezen?

Wat vonden de juryleden van de twee hoofdpersonages?

- Welke eigenschappen maken hen tot twee gewone jongens? (ze gaan gewoon naar school, leven overdag, hebben dezelfde wensen als gewone kinderen...)
- Welke eigenschappen doen denken aan fantasie-personages? (de kringen rond hun ogen, het kasteel waarin ze wonen, de toverdrankjes en uitvindingen, het eerder excentrieke gedrag van hun ouders...)
- Aan welk type personages doen die eigenschappen denken? (vampieren)
- Zijn Frank en Stijn volgens de juryleden twee heel gewone jongens of stiekem vampieren?

1.2 Tweeling

Hoewel Frank en Stijn een tweeling zijn, verschillen ze toch van elkaar. Ga op zoek naar hun meest passende karaktereigenschappen met behulp van bijlage 1.

Print de lijst uit en overloop samen de eigenschappen. Bij wie van de twee broers past elke eigenschap het best?

Schrap de eigenschap bij de andere broer (schrappen van “slim” bij Frank betekent bijvoorbeeld niet dat Frank dom is, wel dat Stijn de slimste is). Als je er niet samen uitgeraakt, kan je de eigenschap bij allebei laten staan.

Bekijk het resultaat.

→ In wie van beide broers herkennen de juryleden zich het best?

→ Met wie zouden ze liefst bevriend zijn?

Opdracht

Stijn is uitvinder, Frank maakt toverdrankjes. Elk op hun manier zoeken ze creatieve, toverachtige oplossingen voor hun problemen.

MATERIAAL

-
- Papier
  - Kleurpotloden, stiften, schrijfgerei...
-

Vraag de juryleden om elk een probleem te bedenken waarvoor ze graag een oplossing zouden willen.

Zouden ze dit probleem oplossen door middel van een uitvinding of een toverdrankje?

→ Uitvinding: laat hen de uitvinding tekenen. Uit welke onderdelen bestaat de uitvinding, welke materialen hebben ze ervoor nodig, hoe werkt het?

→ Toverdrankje: laat hen het recept uitschrijven. Welke ingrediënten zijn er nodig, moet je speciale acties uitvoeren om het te laten werken?

1.3 Illustraties

De illustraties vullen de tekst op verschillende manieren aan.

Laat de juryleden voorbeelden zoeken van plaatsen waar de tekst in de illustratie verwerkt is (p.21, 27, 43, 45, 52, 57, 67-68 enzovoort).

→ Wat vinden ze van deze vormgeving? Houden ze hiervan?

→ Vergemakkelijkt dit het lezen of onderbreekt het net?

Vergelijk de gezichten van Frank en Stijn met die van hun klasgenoten.

→ Welke kenmerken zijn dezelfde? (brede gezichten, wat uitstekende kaaklijn, één lijn voor de neus en één lijn voor de mond...)

→ Wat zijn de verschillen? (Frank en Stijn hebben grote ogen met donkere kringen rondom, de klasgenoten hebben kleine ogen met een veegje eronder)

→ Wat vertellen de illustraties over Frank en Stijn dat we niet in de tekst lezen? (ze hebben grote, ingevallen ogen, zijn heel klassiek gekleed...)

“Onze klasgenoten en ook de andere mensen in het dorp vinden ons raar, maar ik vind raar best oké.”

Door middel van de illustraties zien we Frank en Stijn door de ogen van andere mensen. Omdat het verhaal in de ik-persoon geschreven is, blijkt dit minder door de tekst, daar gaat het vooral over het huis waarin ze wonen.

→ Begrijpen de juryleden “de andere mensen”? Zouden ze de tweeling ook raar vinden als ze hen zouden ontmoeten?

Er worden slechts twee kleuren gebruikt in de illustraties: zwart en groen.

→ Vinden de juryleden dit een goede keuze?

→ Geeft het gebruik van het groen een meerwaarde aan de illustraties? Of hadden ze net zo goed allemaal zwart kunnen zijn?

→ Kunnen de juryleden bedenken waarom voor groen gekozen werd en niet voor een andere kleur? (zie hieronder bij “Frankenstein”)

Voor de juryleden die zin hebben om toch wat meer kleur te geven aan een illustratie, vind je een kleurplaat op de website van de illustrator: <http://richard-verschraagen.blogspot.com/2020/10/frank-en-stijn-het-monster-lijke-plan.html>.

2. VERWERKING

2.1 Frankenstein

In de titel van dit boek “Frank en Stijn” herkennen we een bekende roman: “Frankenstein”. In bijlage 2 kan je meer lezen over deze klassieker.

De titel is niet toevallig gekozen. Vertel de juryleden over “Frankenstein” en vraag welke parallellen ze zien.

- De vader van Frank en Stijn heet Victor. Hij is net als Victor Frankenstein een wetenschapper.
- Frank en Stijn creëren samen een monster.
- Het monster werd gecreëerd met de beste bedoelingen (het moest zelfs een lief monster worden dat snoepjes uitdeelt), maar ontsnapt uiteindelijk aan hun controle en richt daardoor schade aan.
- De kleur groen die doorheen het boek gebruikt wordt, doet denken aan de groene kleur waarmee het monster doorgaans afgebeeld wordt.

Je kan besluiten dat “Frank en Stijn” zeker geen herwerking is van “Frankenstein”, maar ook dat de titel niet helemaal toevallig is. De auteur nam enkele basisprincipes uit het klassieke verhaal, en maakte daar een heel ander, modern en licht verhaal van.

Wat vinden de juryleden daarvan?

- Hadden ze vooraf al gehoord van Frankenstein? Hadden ze zelf de link gelegd?
- Krijgt het verhaal een andere betekenis voor hen nu ze dit weten of maakt het niet uit?
- “Frankenstein” wordt beschouwd als een eerder griezelig boek. Geldt dit ook voor “Frank en Stijn”?

Opdracht

Probeer samen met de juryleden een nieuw verhaal te verzinnen op basis van een bekend verhaal.

Stel verschillende bekende verhalen voor (of vraag de juryleden of ze zelf ideeën hebben) en zoek samen naar de essentie van deze verhalen, los van context of personages. Bijvoorbeeld:

- Robin Hood: iemand wordt beschouwd als een misdadiger, maar eigenlijk begaat hij zijn “misdaden” om andere mensen te helpen
- Romeo en Julia: twee mensen zijn verliefd op elkaar hoewel hun families eigenlijk vijanden van elkaar zijn
- Harry Potter: een eenzame jongen die zijn ouders verloren heeft, ontdekt dat hij in een heel andere wereld thuishoort

Bij welk van deze tot de essentie herleide plotlijnen kunnen de juryleden een modern verhaal verzinnen dat helemaal anders is dan het origineel? Je kan dit ieder voor zich laten doen, of er samen één bedenken.

Wie van de juryleden heeft zin om dit verhaal thuis uit te schrijven?

- Was dit een moeilijke opdracht?
- Heeft de auteur van “Frank en Stijn” het er goed vanaf gebracht? Is het een origineel verhaal?

2.2 Pesten

Frank en Stijn zijn niet de populairste jongens van de klas, ze worden af en toe gepest door het populaire groepje. Desondanks wil Stijn graag bij dit groepje horen.

- Wat vinden de juryleden van dit stoere groepje? (zie p.14)
- Hadden Frank en Stijn aan de meester moeten vertellen dat zij het waren die de klas overhoop hadden gehaald?
- Begrijpen ze dat Stijn bij hen wil horen?
- Zouden ze zoals Stijn bij dit groepje willen horen of zoals Frank juist niet?

Aangezien pesten een gevoelig onderwerp kan zijn, vraag je best niet rechtstreeks naar de herkenbaarheid van deze situatie. Probeer met je vragen dichtbij het boek te blijven zodat het gesprek veilig kan blijven voor wie het liever niet persoonlijk maakt. Wie wel over een persoonlijke ervaring wil vertellen, kan dat aan de hand van deze vragen ook doen.

2.3 Beoordeling

MATERIAAL

- Twee stoelen of iets gelijkaardigs
- Kaartjes met tegenovergestelde beoordelingen (bv. 1x helemaal niet grappig en 1x heel grappig, zie verder hieronder)

Vraag de juryleden om het boek op een aantal vlakken te beoordelen aan de hand van een schaal.

Je kan voor wat beweging zorgen door de schaal levensgroot te maken:

- Markeer twee punten in de ruimte op enige afstand van elkaar (bv. door middel van een stoel)
- Plaats op het ene punt een kaartje met een negatieve beoordeling en op het andere punt een kaartje met de daaraan tegengestelde positieve beoordeling.
- Tussen de twee uitersten ligt de schaal. Vraag de juryleden tussen beide punten te gaan staan om hun standpunt betreffende die beoordeling duidelijk te maken: heel dicht bij het negatieve, iets verder ervan, mooi in het midden, dicht bij het positieve, heel dicht erbij...
- Bespreek: waarom vinden ze dit?

Mogelijke beoordelingen:

- Humor: niet grappig – heel grappig
- Spanning: niet spannend – heel spannend
- Emotie: geen inleving mogelijk – heel veel inleving mogelijk
- Illustraties: niet mooi – heel mooi
- Vertelstijl: niet vlot – heel vlot
- Algemeen: niet graag gelezen – heel graag gelezen

3. VERDER LEZEN

- Vlo en Stiekel / Pieter Koolwijk en Linde Faas (ill.) (Lemniscaat, 2011)
- Meneer Beer / Maria Farrer en Daniel Rieley (ill.) (Condor, 2019)
- Ik ben een zeemeermin (maar dat is geheim) / Sabine Wisman en Annet Schaap (ill.) (Leopold, 2004)

Bijlages

- Bijlage 1 & 2

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1:

FRANK	STIJN
Vriendelijk	Vriendelijk
Slim	Slim
Dapper	Dapper
Lief	Lief
Behulpzaam	Behulpzaam
Gevoelig	Gevoelig
Creatief	Creatief
Ondernemend	Ondernemend
Nieuwsgierig	Nieuwsgierig
Zorgzaam	Zorgzaam
Stoer	Stoer
Ondeugend	Ondeugend

Bijlage 2:

ENKELE GEGEVENS OVER DE ROMAN **FRANKENSTEIN**

- De roman werd geschreven door de Engelse schrijfster Mary Shelley. Ze verzon het verhaal op 19-jarige leeftijd.
- “Frankenstein” werd voor het eerst gepubliceerd in 1818. In 1831 verscheen een herziene en verbeterde versie.
- Veel mensen denken dat Frankenstein de naam is van het monster. Dat klopt niet, Frankenstein is de schepper van het monster.
- In het verhaal ontdekt het hoofdpersonage, Victor Frankenstein, een manier om levenloos materiaal tot leven te brengen. Uit materiaal afkomstig uit diverse lijken probeert hij een vriend en metgezel te scheppen; hierbij streeft hij naar schoonheid. Wanneer het schepsel tot leven komt, blijkt het echter niet zo volmaakt te zijn als hij het probeerde te maken, en Frankenstein vlucht weg. In de loop van de daaropvolgende jaren probeert het monster bij te leren door mensen te observeren, maar het wordt niet aanvaard. Wanneer ook zijn schepper hem afwijst wanneer ze elkaar weer tegenkomen, wordt het steeds gewelddadiger. Het doodt verschillende mensen uit Frankensteins nabije omgeving. Frankenstein jaagt het monster op tot aan de noordpool, waar hijzelf sterft en het monster – dat inmiddels spijt heeft van zijn daden – verdwijnt.
- Het boek werd meer dan eens verfilmd, de eerste keer al in 1910. De bekendste versie dateert uit 1931. Door al die verschillende interpretaties verschilt het beeld dat de meeste mensen vandaag hebben van het verhaal nogal van het oorspronkelijke boek.

Als je als begeleider geïnteresseerd zou zijn om het oorspronkelijke verhaal te lezen, zou je kunnen kiezen voor deze voor jongeren bewerkte, maar toch heel getrouwe versie: Mary Shelley's Frankenstein / Maria Postema en Sophie Pluim (ill.) (Blossom Books, 2019)

Afbeelding gebaseerd op de vertolking van Boris Karloff als het monster (1931)